KOMMISSIONENS FORORDNING (EØF) Nr. 123/85

af 12. december 1984

om anvendelse af traktatens artikel 85, stk. 3, på kategorier af salgs- og serviceaftaler vedrørende motorkøretøjer

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab,

under henvisning til Rådets forordning nr. 19/65/EØF af 2. marts 1965 om anvendelse af bestemmelserne i traktatens artikel 85, stk. 3, på kategorier af aftaler og samordnet praksis [1], senest ændret ved akten vedrørende Grækenlands tiltrædelse,

under henvisning til offentliggørelsen af udkastet til forordning [2],

efter høring af Det rådgivende udvalg for Kartel- og Monopolspørgsmål, og ud fra følgende betragtninger :

(1) I henhold til artikel 1, stk. 1, litra a) i forordning nr. 19/65/EØF kan Kommissionen ved forordning afvende traktatens artikel 85, stk. 3, på bestemte af artikel 85, stk. 1, omfattede kategorier af tosidede aftaler, hvorefter den ene aftalepart over for den anden forpligter sig til med henblik på videresalg i en bestemt del af fællesmarkedet at levere bestemte varer udelukkende til denne ; på grundlag af erfaringerne siden Kommissionens beslutning 75/73/EØF [3] og på baggrund af de mange salgs- og serviceaftaler inden for motorkøretøjssektoren, der er blevet anmeldt til Kommissionen i henhold til artikel 4 og 5 i Rådets forordning nr. 17/62 [4], senest ændret ved forordning (EØF) nr. 2821/71 [5], er det muligt at bestemme en kategori af aftaler, for hvilken betingelserne i forordning nr. 19/65/EØF kan anses for opfyldt ; det drejer sig om aftaler af bestemt eller ubestemt varighed, hvorefter den leverende aftalepart overdrager den videresælgende aftalepart at fremme salg af og service på bestemte varer inden for motorkøretøjsbranchen i et bestemt område, og hvorefter leverandøren over for forhandleren forpligter sig til inden for aftaleområdet med henblik på videresalg udelukkende at levere til forhandleren eller ud over denne kun til et begrænset antal virksomheder i salgsnettet.

I denne forordning defineres en række begreber i artikel 13.

(2) Selv om de i artikel 1, 2 og 3 i nærværende forordning nævnte forpligtelser normalt har til formål eller til følge at hindre, begrænse eller fordreje konkurrencen inden for fællesmarkedet, og normalt kan påvirke handelen mellem medlemsstater, kan forbudet i traktatens artikel 85, stk. 1, dog i medfør af artikel 85, stk. 3, erklæres uanvendeligt på disse forpligtelser — omend kun på visse betingelser.

(3) Anvendeligheden af traktatens artikel 85, stk. 1, på salgs- og serviceaftaler inden for motorkøretøjsbranchen følger navnlig af, at de i artikel 1 til 4 i denne forordning nævnte konkurrencebegrænsninger og forpligtelser normalt anvendes i samme eller lignende form i hele fællesmarkedet som led i en producents salgssystem ; motorkøretøjsfabrikanter anvender en række aftaler med lignende konkurrencebegrænsninger i hele fællessmarkedet eller i væsentlige dele heraf og påvirker således ikke blot salg og service inden for de enkelte medlemsstater, men også handelen mellem disse.

(4) Bestemmelserne om eneforhandling og om selektivt salg kan i motorkøretøjsbranchen anses for at være rationaliserende og nødvendige, fordi motorkøretøjer er forbrugsgoder med en længere levetid, hvortil der regelmæssigt samt

---

[1] EFT nr. 36 af 6. 3. 1965, s. 533/65.
[2] EFT nr. C 165 af 24. 6. 1983, s. 2.
[3] EFT nr. L 29 af 3. 2. 1975, s. 1.
[4] EFT nr. 13 af 21. 2. 1962, s. 204/62.
[5] EFT nr. L 285 af 29. 12. 1971, s. 49.

på uforudsigelige tidspunkter og ikke altid på samme sted behøves vedligeholdelse og specialreparationer; motorkøretøjsfabrikanterne arbejder sammen med de udpegede forhandlere og værksteder for at tilvejebringe en service, som er specielt tilpasset produket; ud fra et kapacitets- og lønsomhedssynspunkt kan et sådant udformet samarbejde ikke udstrækkes til et ubegrænset antal forhandlere og værksteder; en sammenkædning af service og salg må betragtes som mere rentabel end en opdeling i en salgsorganisation for nye motorkøretøjer og en serviceorganisation med salg af reservedele, især da en virksomhed i salgsnettet ved salg af nye motorkøretøjer, som er i overensstemmelse med fabrikantens anvisninger, skal gennemføre en teknisk funktionskontrol.

(5) Salgsbinding er imidlertid ikke altid nødvendig for et rationelt salg; undtagelserne fra fritagelsen går ud på, at levering af aftalevarer til videreforhandlere ikke kan forbydes, når disse

— tilhører det samme salgsnet (artikel 3, nr. 10, litra a)) eller

— køber reservedele for selv at anvende dem ved reparation eller vedligeholdelse (artikel 3, nr. 10, litra b));

foranstaltninger, der træffes af en fabrikant eller af virksomheder i salgsnettet med det formål at beskytte det selektive salgssystem, er forenelige med den ved denne forordning meddelte fritagelse; dette gælder navnlig for en forhandlers forpligtelse til kun at sælge til en endelig forbruger, der gør brug af en mellemhandler, såfremt forbrugeren har givet mellemhandleren fuldmagt (artikel 3, nr. 11).

(6) Det bør være muligt at udelukke grossister, som står uden for salgsnettet, fra videresalg af dele, som hidrører fra motorkøretøjsfabrikanten; det må antages, at det netop for forbrugeren gunstige system med mulighed for hurtigt at kunne skaffe sig alle de af aftaleprogrammet omfattede reservedele, herunder dele med lav omsætningshastighed, ikke ville kunne opretholdes uden salgsbinding.

(7) Konkurrenceforbudet og den til visse forretningslokaler begrænsede varemærkeudelukkelse kan principielt fritages, fordi de bidrager til, at virksomheder, der er tilsluttet salgsnettet, koncentrerer sig om de af fabrikanten eller med hans samtykke leverede produkter, og til, at virksomhederne på denne måde præsterer den efter køretøjet specielt tilpassede salgsaktivitet og service (artikel 3, nr. 3); sådanne forpligtelser forstærker forhandlerens bestræbelser på at afsætte aftalevarer og yde service på dem, og de forstærker dermed også konkurrencen mellem aftalevarerne indbyrdes og mellem disse og konkurrerende produkter.

(8) Konkurrenceforbud kan dog ikke i enhver henseende betragtes som nødvendige for et rationelt salg; forhandlerne skal frit fra tredjemand kunne købe dele, som kvalitativt svarer til de af leverandøren tilbudte, f.eks. fordi de hidrører fra samme produktion hos en af motorkøretøjsfabrikantens underleverandører, og skal endvidere frit kunne anvende og videresælge dem; de skal yderligere have mulighed for frit at udvælge sådanne dele, som kan anvendes til de af aftaleprogrammet omfattede motorkøretøjer, og som ikke blot er af samme, men af bedre kvalitet; ved en sådan afgrænsning af konkurrenceforbudet tages der hensyn til interessen både i motorkøretøjernes sikkerhed og i opretholdelsen af en effektiv konkurrence (artikel 3, nr. 4, og artikel 4, stk. 1, nr. 6 og 7).

(9) De begrænsninger, som forhandleren er underkastet uden for aftaleområdet, fører til en forstærket indsats, for så vidt angår salg og service i et overskueligt aftaleområde, samt til et forbrugerorienteret markedskendskab og behovsorienteret udbud (artikel 3, nr. 8 og 9); efterspørgslen efter aftalevarerne skal dog fortsat være fleksibel, og den skal ikke kunne begrænses regionalt; forhandlerne skal ikke blot have mulighed for at kunne tilfredsstille efterspørgslen efter aftalevarer i aftaleområdet, men også efterspørgslen fra personer og virksomheder i andre områder af fællesmarkerdet; forhandlerens reklamevirksomhed, der henvender sig til kundeemner i aftaleområdet, men som også virker overregionalt, må ikke hæmmes, idet den ikke påvirker hans primære forpligtelse til at fremme salget i aftaleområdet.

(10) De artikel 4, stk. 1, nævnte forpligtelser hænger i saglig henseende sammen med de i artikel 1, 2 og 3 anførte forpligtelser og påvirker disses konkurrencebegrænsende virkninger; de kan,

selv om de i det konkrete tilfælde er omfattet af traktatens artikel 85, stk. 1, ligeledes fritages på grund af denne sammenhæng med en eller flere af de i henhold til artikel 1, 2 og 3 fritagne forpligtelser (artikel 4, stk. 2).

(11) I henhold til artikel 1, stk. 2, litra b) i forordning nr. 19/65/EØF skal de betingelser angives, der skal være opfyldt, for at nærværende forordnings erklæring om uanvendelighed kan få virkning.

(12) I henhold til artikel 5, stk. 1, nr. 1, litra a) og b), er det en betingelse for at opnå fritagelse, at virksomhederne i salgsnettet yder garanti, gratis service og service i forbindelse med tilbagekaldelsesaktioner i det af fabrikanten fastsatte mindsteomfang, uafhængigt af hvor motorkøretøjet er blevet solgt i fællesmarkedet; formålet med disse bestemmelser er at forhindre, at forbrugernes frihed til at købe overalt i fællesmarkedet, begrænses.

(13) Formålet med artikel 5, stk. 1, nr. 2, litra a), er dels at gøre det muligt for fabrikanten at opbygge et koordineret salgssystem og dels at undgå, at tillidsforholdet mellem forhandlere og disses underforhandlere ødelægges; leverandøren skal derfor kunne forbeholde sig ret til at give sit samtykke til forhandlernes brug af underforhandlere, uden at han dog vilkårligt må kunne nægte dette.

(14) I henhold til artikel 5, stk. 1, nr. 2, litra b), påhviler det leverandøren at undlade at stille sådanne krav på grundlag af artikel 4, stk. 1, at en forhandler i salgsnettet derved udsættes for forskelsbehandling eller urimelige hindringer.

(15) Formålet med artikel 5, stk. 1, nr. 2, litra c), er at modvirke, at forhandleren til gengæld for kumulative rabatter koncentrerer sine ordrer hos leverandøren; derved skal det sikres, at sælgere af reservedele, hvis udbud ikke er så omfattende som fabrikantens, har mulighed for at sælge på lige fod med denne.

(16) Ifølge artikel 5, stk. 1, nr. 2, litra d), er det en betingelse for fritagelsen, at forhandleren hos leverandøren kan bestille personmotorkøretøjer fremstillet i store serier til endelige forbrugere i fællesmarkedet i den på deres bopæl eller på indregistreringsstedet påkrævede udførelse, såfremt fabrikanten dette sted gennem lokale virksomheder i salgsnettet udbyder en model, der svarer til modellen i forhandlerens aftaleprogram (artikel 13, nr. 10); denne bestemmelse forebygger risikoen for, at fabrikanten og virksomhederne i salgsnettet kan udnytte produktforskelle mellem delmarkeder i fællesmarkedet til at afskærme disse.

(17) Ifølge artikel 5, stk. 2, afhænger fritagelsen for konkurrenceforbudet og for varemærkeudelukkelsen af, at yderligere mindstekrav er opfyldt; det skal derved forhindres, at forhandleren som følge af visse forpligtelser bliver alt for økonomisk afhængig af leverandøren, og at han automatisk undlader at foretage konkurrencehandlinger, som i sig selv er tilladt, men som er i strid med fabrikantens eller andre til salgsnettet tilsluttede virksomheders interesser.

(18) Ifølge artikel 5, stk. 2, nr. 1, litra a), kan forhandleren modsætte sig gennemførelsen af for vidtrækkende forpligtelser i medfør af artikel 3, nr. 3 eller 5, når særlige grunde foreligger.

(19) Leverandøren skal kunne forbeholde sig ret til at udpege yderligere salgs- og servicevirksomheder i aftaleområdet eller til at ændre aftaleområdet, men kun såfremt han påviser, at særlige grunde taler derfor (artikel 5, stk. 2, nr. 1, litra b), og stk. 3); dette er for eksempel tilfældet, såfremt der ellers ville være grund til at frygte en væsentlig forringelse af salg eller service af aftalevarerne.

(20) I artikel 5, stk. 2, nr. 2 og 3, fastlægges mindstekrav for fritagelsen med hensyn til salgs- og serviceaftalers varighed og opsigelse, fordi konkurrenceforbud eller varemærkeudelukkelse i forbindelse med en forhandlers investeringer til fremme af salg og service af aftalevarerne væsentlig forøger forhandlerens afhængighed af leverandøren, hvor der er tale om kortvarige aftaler eller aftaler, der kan opsiges med kort varsel.

(21) I henhold til artikel 1, stk. 2, litra a) i forordning nr. 19/65/EØF, skal det angives, hvilke begrænsninger eller bestemmelser aftalerne ikke må indeholde, for at erklæringen om, at traktatens artikel 85, stk. 1, ikke skal finde anvendelse, i det hele taget kan få gyldighed i henhold til nærværende forordning.

(22) På grund af den dermed forbundne væsentlige konkurrenceforstyrrelse bør aftaler, hvorved en motorkøretøjsfabrikant overdrager en anden motorkøretøjsfabrikant salget af sine varer, udelukkes fra gruppefritagelsen i denne forordning (artikel 6, nr. 1).

(23) En forpligtelse til at anvende mindstepriser eller til ikke at overskride bestemte rabatter udelukker en fritagelse i henhold til denne forordning (artikel 6, nr. 2).

(24) Fritagelsen finder ikke anvendelse, når der for varer, der er omfattet af denne forordning, aftales forpligtelser mellem parterne, som ganske vist i henhold til Kommissionens forordning (EØF) nr. 1983/83 [1] og (EØF) nr. 1984/83 [2] om anvendelse af traktatens artikel 85, stk. 3, på kategorier af henholdsvis eneforhandlingsaftaler og ekslusive købsaftaler ville være tilladt i den der fritagne kombination af forpligtelser, men som er mere vidtgående end de i denne forordning fritagne forpligtelser (artikel 6, nr. 3).

(25) Der kan på de i artikel 5 og 6 fastsatte betingelser gives fritagelse for salgs- og serviceaftaler, så længe anvendelsen af de i artikel 1 til 4 i denne forordning omhandlede forpligtelser medfører forbedret distribution og service for forbrugerne, og så længe der inden for fællesmarkedet findes en effektiv konkurrence mellem de forskellige fabrikanters salgsnet samt, i et vist omfang, inden for disse ; med hensyn til de produktgrupper, der er omfattet af artikel 1 i denne forordning, må det i øjeblikket antages, at forudsætningerne for en effektiv konkurrence er til stede, herunder også for så vidt angår handelen mellem medlemsstater, således at de europæiske forbrugere generelt kan anses at få en rimelig andel af fordelen ved salgssystemet.

(26) Artikel 7, 8 og 9, der vedrører fritagelsens tilbagevirkende gyldighed, er baseret på artikel 3 og 4 i forordning nr. 19/65/EØF og på artikel 4 til 7 i forordning nr. 17 ; i artikel 10 gøres der nærmere rede for den beføjelse, som Kommissionen har i henhold til artikel 7 i forordning nr. 19/65/EØF, til i konkrete tilfælde at lade fordelen ved fritagelsen bortfalde eller til at ændre dens rækkevidde, og der gives eksempler på vigtige grupper af sådanne tilfælde.

(27) På grund af forordningens anselige betydning for de interesserede bør den først træde i kraft den 1. juli 1985 ; ifølge artikel 2, stk. 1, i forordning nr. 19/65/EØF kan fritagelsen meddeles for et bestemt tidsrum ; et tidsrum indtil den 30. juni 1995 er passende, fordi en samlet salgsnets planlægning inden for motorkøretøjssektoren må foretages adskillige år i forvejen.

(28) Aftaler, som opfylder betingelserne i forordningen, behøver ikke at blive anmeldt.

(29) Denne forordning berører anvendelsen af forordning (EØF) nr. 1983/93, (EØF) nr. 1984/83 og Kommissionens forordning (EØF) nr. 3604/82 af 23. december 1982 om anvendelse af artikel 85, stk. 3, i traktaten på kategorier af specialiseringsaftaler [3] eller retten til at kræve, at Kommissionen i et konkret tilfælde vedtager en beslutning i henhold til forordning nr. 17 ; nærværende forordning er ikke til hinder for love og administrative forskrifter, hvorved medlemsstaterne med henblik på særlige forhold forbyder konkurrencebegrænsende forpligtelser i en aftale, der er fritaget i henhold til nærværende forordning, eller nægter dem retsbeskyttelse ; fællesskabsrettens forrang kan dog ikke påvirkes derved —

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING :

Artikel 1

I medfør af traktatens artikel 85, stk. 3, og på de i denne forordning nævnte betingelser erklæres bestemmelserne i artikel 85, stk. 1, uanvendelige på aftaler, hvori kun deltager to virksomheder, og hvorefter den ene aftalepart over for den anden forpligter sig til i en bestemt del af fællesmarkedet og med henblik på videresalg at levere bestemte tre- eller flerhjulede motorkøretøjer til brug på offentlig vej samt reservedele hertil

1. udelukkende til denne, eller
2. udelukkende til denne og til et bestemt antal andre virksomheder i salgsnettet.

[1] EFT nr. L 173 af 30. 6. 1983, s. 1.
[2] EFT nr. L 173 af 30. 6. 1983, s. 5.
[3] EFT nr. L 376 af 31. 12. 1982, s. 33.

Artikel 2

Fritagelse i henhold til traktatens artikel 85, stk. 3, gælder også, når den i artikel 1 omhandlede forpligtelse er forbundet med en forpligtelse for leverandøren til ikke at sælge aftalevarer til endelige forbrugere inden for aftaleområdet og til ikke at yde disse service derpå.

Artikel 3

Fritagelsen i henhold til traktatens artikel 85, stk. 3, gælder også, når den i artikel 1 omhandlede forpligtelse er forbundet med en forpligtelse for forhandeleren til

1. ikke uden leverandørens samtykke at ændre aftalevarer og tilsvarende varer, medmindre ændringen sker som led i en ordre fra en endelig forbruger og vedrører et bestemt af aftaleprogrammet omfattet motorkøretøj, som denne har købt ;

2. ikke at fremstille varer, som konkurrerer med aftalevarerne ;

3. ikke at sælge nye motorkøretøjer, som konkurrerer med aftalevarerne, og til ikke i forretningslokaler, hvor aftalevarerne udbydes til salg, at sælge nye motorkøretøjer, som udbydes af andre end farikanten ;

4. ikke at sælge reservedele, som konkurrerer med aftalevarerne, og som kvalitetsmæssigt ikke når samme standard som disse, samt til ikke at anvende disse dele ved reparation eller vedligholdelse af aftalevarer eller tilsvarende varer ;

5. ikke at indgå salgs- eller serviceaftaler med tredjemand om varer, som konkurrerer med aftalevarerne ;

6. ikke uden leverandørens samtykke hverken at indgå salgs- og serviceaftaler om aftalevarer og tilsvarende varer med virksomheder inden for aftaleområdet eller at ændre eller opsige indgåede aftaler af denne art ;

7. at pålægge virksomheder, med hvem han har indgået aftaler som omhandlet under nr. 6, forpligtelser af samme art som dem, han har påtaget sig over for leverandøren, og som svarer til de i artikel 1 til 4 nævnte og er i overensstemmelse med artikel 5 og 6 ;

8. den for aftaleområdet

   a) ikke at have filialer eller udleveringslagre til varetagelse af salget af aftalevarer og tilsvarende varer,

   b) ikke at hverve kunder til aftalevarer og tilsvarende varer,

9. ikke at overlade til tredjemand at sælge eller yde service på aftalevarer og tilsvarende varer uden for aftaleområdet ;

10. kun at levere en videreforhandler

    a) aftalevarer og tilsvarende varer, når videreforhandleren er en virksomhed i salgsnettet, eller

    b) reservedele, der er omfattet af aftaleprogrammet, når videreforhandleren anvender dem til reparation eller vedligeholdelse af et motorkøretøj ;

11. kun at sælge de af aftaleprogrammet omfattede motorkøretøjer eller tilsvarende varer til endelige forbrugere, der gør brug af en mellemhandler, når denne forinden skriftligt har fået fuldmagt til at købe og eventuelt afhente et bestemt motorkøretøj ;

12. at overholde de ham påhvilende forpligtelser af den under nr. 1 og nr. 6 til 11 nævnte art eller aftalens ophør, dog højst et år efter aftalens ophør.

Artikel 4

1. Anvendelsen af artikel 1, 2 og 3 er ikke til hinder for, at der pålægges forhandleren pligt til

1. at overholde mindstekrav med hensyn til salg og service, navnlig vedrørende :

   a) indretningen af forretningslokalerne og deres tekniske serviceudstyr,

   b) den faglige og tekniske uddannelse af personalet,

   c) reklame,

   d) modtagelse, lagerføring og levering af aftalevarer og tilsvarende varer, samt ydelse af service på disse ;

   e) reparation og vedligeholdelse af aftalevarer og tilsvarende varer, særlig med henblik på motorkøretøjers sikre og pålidelige funktion ;

2. kun på bestemte tidspunkter eller inden for bestemte tidsrum at bestille aftalevarer hos leverandøren, såfremt intervallet mellem bestillingerne ikke overstiger tre måneder ;

3. inden for aftaleområdet og inden for et bestemt tidsrum at bestræbe sig på at sælge mindst det antal aftalevarer, som parterne aftaler, eller som leverandøren i mangel af enighed fastlægger på grundlag af skøn over forhandlerens afsætningsmuligheder ;

4. at have et lager af aftalevarer af det omfang, som parterne aftaler, eller som leverandøren i mangel af enighed fastlægger på grundlag af skøn over forhandlerens muligheder for at afsætte aftalevarerne i aftaleområdet inden for et bestemt tidsrum ;

5. at have de demonstrationsvogne i aftaleprogrammet eller det antal heraf, som parterne aftaler, eller som leverandøren i mangel af enighed fastlægger på grundlag af skøn over forhandlerens muligheder for at afsætte motorkøretøjer i aftaleprogrammet ;

6. for aftalevarer og tilsvarende varer at yde garanti, gratis service og service i forbindelse med tilbagekaldelsesaktioner ;

7. i forbindelse med garanti, gratis service og tilbagekaldelsesaktioner for så vidt angår aftalevarer eller tilsvarende varer kun at anvende de af aftaleprogrammet omfattede reservedele eller tilsvarende varer ;

8. at gøre endelige forbrugere opmærksom derpå i almindelige vendinger, såfremt han ved reparation eller vedligeholdelse af aftalevarer eller tilsvarende varer også anvender reservedele af andre fabrikater ;

9. at gøre endelige forbrugere opmærksom på, at der ved reparation eller vedligeholdelse af aftalevarer eller tilsvarende varer er benyttet reservedele af andre fabrikater, såfremt der også kunne være anvendt nogle af aftaleprogrammet omfattede reservedele eller tilsvarende reservedele, som er forsynet med fabrikantens mærke.

2. Fritagelsen i henhold til traktatens artikel 85, stk. 3, gælder også, når den i artikel 1 omhandlede forpligtelse er forbundet med forpligtelser af den i stk. 1 nævnte art, såfremt disse i konkrete tilfælde er omfattet af forbudet i artikel 85, stk. 1.

Artikel 5

1. Artikel 1, 2 og 3 og artikel 4, stk. 2, finder anvendelse på betingelse af, at

1. forhandleren forpligter sig til

a) for motorkøretøjer, der er omfattet af aftaleprogrammet eller svarer dertil, og som er blevet solgt i fællesmarkedet af en anden virksomhed i salgsnettet, at yde garanti, gratis service og service i forbindelse med tilbagekaldesesaktioner i et omfang, der svarer til den forpligtelse, som påhviler ham i henhold til artikel 4, stk. 1, nr. 6, idet denne forpligtelse dog ikke må være mere videregående end den forpligtelse, der er blevet pålagt den virksomhed i salgsnettet, som foretager salget, eller som den fabrikant, der foretager salget, har påtaget sig,

b) at pålægge virksomheder inden for aftaleområdet, med hvilke han i overensstemmelse med artikel 3, nr. 6, har indgået salgs- og serviceaftaler, pligt til at yde garanti, gratis service og service i forbindelse med tilbagekaldelsesaktioner i mindst samme omfang, som han selv har pligt hertil ;

2. leverandøren

a) ikke nægter at give sit samtykke til indgåelse, ændring eller opsigelse af underaftaler i overensstemmelse med artikel 3, nr. 6, medmindre saglige grunde taler derfor,

b) i forbindelse med forhandlerens forpligtelser i henhold til artikel 4, stk. 1, ikke anvender mindstekrav og kriterier for skøn på en sådan måde, at forhandleren udsættes for ugrundet forskelsbehandling eller urimelige hindringer,

c) i forbindelse med rabatordninger i det mindste beregner mængder eller omsætning af varer, som han eller en med ham forbundet virksomhed har leveret forhandleren inden for bestemte tidsrum, særskilt på grundlag af leverancerne af

— de af aftaleprogrammet omfattede motorkøretøjer,

— de af aftaleprogrammet omfattede reservedele, som forhandleren er henvist til at købe hos virksomheder i salgsnettet,

og

— andre varer,

d) med henblik på at opfylde en salgsaftale mellem forhandleren og en endelig forbruger også leverer et personmotorkøretøj, som svarer til en model i aftaleprogrammet, såfremt det udbydes til salg af fabrikanten eller med dennes samtykke i den medlemsstat, hvor indregistrering skal foretages.

2. Har forhandleren påtaget sig forpligtelser som omhandlet i artikel 4, stk. 1, med henblik på at fremme salgs- og servicestrukturen, gælder fritagelsen i henhold til artikel 3, nr. 3 og 5, for forpligtelsen til ikke at sælge eller indgå salgs- eller serviceaftaler om andre nye motorkøretøjer end de, der er omfattet af aftaleprogrammet, på betingelse af

1. parterne aftaler, at

   a) leverandøren frigør forhandleren fra de i artikel 3, nr. 3 og 5, omhandlede forpligtelser, såfremt forhandleren godtgør, at der foreligger sagligt rimelige grunde til at gøre det,

   b) leverandøren kun kan indgå salgs- og serviceaftaler vedrørende aftalevarer med bestemte andre virksomheder inden for aftaleområdet eller ændre aftaleområdet, såfremt han godtgør, at der foreligger sagligt rimelige grunde til at gøre det ;

2. aftalen er indgået for mindst fire år, eller at den normale opsigelsesfrist for en på ubestemt tid indgået aftale er på mindst et år for begge aftaleparter, medmindre

   — leverandøren i henhold til lov eller særlig aftale skal betale en rimelig erstatning ved aftalens ophør, eller

   — der er tale om forhandlerens optagelse i salgsnettet og om den første aftaleperiode eller den første mulighed for ordinær opsigelse ;

3. hver af parterne i en på bestemt tid indgået aftale forpligter sig til at underrette den anden part mindst seks måneder før aftalens udløb om, at han ikke ønsker at forlænge aftalen.

3. En part kan kun påberåbe sig sagligt rimelige grunde efter denne artikel, som er fastlagt ved aftalns indgåelse, dersom de uden forskelsbehandling påberåbes i tilsvarende situationer over for virksomheder i salgsnettet.

4. En aftaleparts ret til at opsige aftalen ekstraordinært berøres ikke af de i denne artikel nævnte betingelser for fritagelse.

Artikel 6

Artikel 1, 2 og 3 og artikel 4, stk. 2, finder ikke anvendelse, når

1. begge aftaleparter eller med dem forbundne virksomheder er motorkøretøjsfabrikanter,

2. fabrikanten, leverandøren eller en anden virksomhed i salgsnettet forpligter forhandleren til ved videresalg af aftalevarer eller tilsvarende varer at overholde bestemte mindstepriser eller maksimumsrabatter, eller

3. aftaleparterne med hensyn til tre- eller flerehjulede motorkøretøjer eller reservedele dertil indgår aftaler eller etablerer samordnet praksis af en art, som traktatens artikel 85, stk. 1, ved forordning (EØF) nr. 1983/83 eller (EØF) nr. 1984/83 er blevet erklæret uanvendelig på, men som er mere vidtrækkende end de i nærværende forordning fritagne forpligtelser.

Artikel 7

1. For aftaler, der bestod den 13. marts 1962, og som er blevet anmeldt inden den 1. februar 1963, samt for aftaler som omhandlet i artikel 4, stk. 2, nr. 1 i forordning nr. 17/62 — uanset om de er anmeldt eller ej — gælder den ved nærværende forordning erklærede uanvendelighed af bestemmelserne i traktatens artikel 85, stk. 1, med tilbagevirkende gyldighed fra det tidspunkt, hvor betingelserne for at anvende bestemmelserne i nærværende forordning var opfyldt.

2. For alle øvrige aftaler, som er blevet anmeldt inden ikrafttrædelsen af nærværende forordning, gælder den ved nærværende forordning erklærede uanvendelighed af bestemmelserne i traktatens artikel 85, stk. 1, med tilbagevirkende gyldighed fra det tidspunkt, hvor betingelserne for at anvende bestemmelserne i nærværende forordning var opfyldt, dog tidligst fra anmeldelsesdagen.

Artikel 8

Såfremt aftaler, der bestod den 13. marts 1962, og som er blevet anmeldt inden den 1. februar 1963, eller aftaler som omhandlet i artikel 4, stk. 2, nr. 1, i forordning nr. 17/62, som er blevet anmeldt inden den 1. januar 1967, inden den 1. oktober 1985 ændres således, at de opfylder de i nærværende forordning nævnte betingelser, og såfremt ændringen meddeles Kommissionen inden den 31. december 1985, gælder det i traktatens artikel 85, stk. 1, indeholdte forbud ikke for tiden før ændringen. Meddelelsen får virkning fra det tidspunkt, hvor den modtages af Kommissionen. Dersom den fremsendes gennem postvæsenet ved anbefalet brev, gælder datoen for afsendelsesstedets poststempel som modtagelsesdag.

Artikel 9

1. Artikel 7 og 8 anvendes på aftaler, der som følge af Det forenede Kongeriges, Irlands og Danmarks tiltrædelse falder ind under anvendelsesområdet for traktatens artikel 85, dog således at den 1. januar 1973 træder i stedet for den 13. marts 1962, og den 1. juli 1973 træder i stedet for den 1. februar 1963 og den 1. januar 1967.

2. Artikel 7 og 8 anvendes på aftaler, der som følge af Grækenlands tiltrædelse falder ind under anvendelsesområdet for traktatens artikel 85, dog således at 1. januar 1981 træder i stedet for den 13. marts 1962 og den 1. juli 1981 træder i stedet for den 1. februar 1963 og den 1. januar 1967.

Artikel 10

Kommissionen kan lade fordelen ved anvendelse af denne forordning bortfalde i overensstemmelse med artikel 7 i forordning nr. 19/65/EØF, dersom den i en konkret sag fastslår, at en aftale, som ifølge nærværende forordning er fritaget fra forbudet, alligevel har virkninger, som er uforenelige med betingelserne i traktatens artikel 85, stk. 3, og især når :

1. aftalevarer eller tilsvarende varer inden for fællesmarkedet eller en væsentlig del heraf ikke er udsat for konkurrence fra varer, som på grund af deres egenskaber, prisniveau og anvendelsesformål af forbrugerne anses for at være varer af samme art ;

2. fabrikanten eller en virksomhed i salgsnettet til stadighed eller systematisk på en måde, der falder uden for fritagelsen efter denne forordning, gør det vanskeligt for endelige forbrugere eller andre virksomheder i salgsnettet at skaffe sig aftalevarer eller tilsvarende varer inden for fællesmarkedet og at få ydet service på sådanne varer ;

3. der for aftalevarer og tilsvarende varer til stadighed anvendes priser eller betingelser, som afviger væsentligt medlemsstaterne imellem, og de væsentlige forskelle i overvejende grad skyldes forpligtelser, der er fritaget i henhold til denne forordning ;

4. der i aftaler om levering til forhandleren af personmotorkøretøjer, som svarer til en model i aftaleprogrammet, anvendes priser eller betingelser, som ikke er sagligt rimelige, og som har til formål eller til følge at afskærme dele af fællesmarkedet.

Artikel 11

Bestemmelserne i denne forordning finder også anvendelse, for så vidt som de i artikel 1 til 4 nævnte forpligtelser vedrører virksomheder, der er forbundet med en aftalepart.

Artikel 12

Bestemmelserne i denne forordning finder tilsvarende anvendelse på samordnet praksis af den i artikel 1 til 4 nævnte art.

Artikel 13

I denne forordning forstås ved :

1. »salgs- og serviceaftaler« : rammeaftaler af bestemt eller ubestemt varighed mellem to virksomheder, hvorved den virksomhed , der leverer varerne, overdrager den anden salg af og service på disse varer ;

2. »aftaleparter« : de virksomheder, der deltager i en aftale af den i artikel 1 omhandlede art, dvs. den virksomhed, der leverer aftalevarerne, »leverandøren«, og den virksomhed, der af leverandøren får overdraget salg af og service på aftalevarerne, »forhandleren« ;

3. »aftaleområde« : den bestemte del af fællesmarkedet, som den i artikel 1 omhandlede eksklusive leveringsforpligtelse vedrører ;

4. »aftalevarer« : de tre- eller flerhjulede motorkøretøjer til brug på offentlig vej samt de reservedele hertil, der er genstand for en aftale efter artikel 1 ;

5. »aftaleprogram« : samtlige aftalevarer ;

6. »reservedele« : dele, der monteres i eller på et motorkøretøj for at erstatte komponenter i køretøjet ; den almindelige opfattelse inden for branchen er afgørende for, hvorledes »reservedele« afgrænses fra andre dele og tilbehør ;

7. »fabrikant« : virksomhed, som

   a) fremstiller eller lader fremstille motorkøretøjer, der er omfattet af aftaleprogrammet, eller

   b) er forbundet med en virksomhed af den i litra a) nævnte art.

8. »forbundne virksomheder« :

   a) virksomheder, hvoraf den ene direkte eller indirekte

      — ejer mere end halvdelen af kapitalen eller driftsformuen i den anden,

      — kan udøve mere end halvdelen af stemmerettighederne i den anden,

      — kan udpege mere end halvdelen af medlemmerne til den andens bestyrelse eller til de organer, som retligt repræsenterer virksomheden, eller

      — har ret til at lede den andens forretninger,

b) virksomheder, hvori en tredje virksomhed direkte eller indirekte har de under litra a) nævnte rettigheder eller muligheder for at øve indflydelse ;

9. »virksomheder i salgsnettet« : aftaleparterne samt fabrikanten og de virksomheder, der af denne eller med dennes samtykke har fået overdraget at forhandle eller yde service på aftalevarer eller tilsvarende varer ;

10. »personmotorkøretøjer , der svarer til en model i aftaleprogrammet« : personmotorkøretøjer,

— som fabrikanten seriefremstiller eller -monterer, og

— som har samme transmission, chassis og motortype, og hvis karosseri har samme form som de af aftaleprogrammet omfattede personmotorkøretøjer ;

11. »tilsvarende varer eller motorkøretøjer eller reservedele« : varer, motorkøretøjer eller reservedele, der er af samme art som den, der er omfattet af aftaleprogrammet, som sælges af fabrikanten eller med dennes samtykke, og som er genstand for en salgs- og serviceaftale, der er indgået med en virksomhed i salgsnettet ;

12. »forhandle« og »sælge« omfatter andre afsætningsformer som f.eks. leasing.

Artikel 14

Denne forordning træder i kraft den 1. juli 1985.

Den anvendes indtil den 30. juni 1995.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 12. december 1984.

På Kommissionens vegne

Frans ANDRIESSEN

Medlem af Kommissionen